

Graag willen we u goede Feestdagen wensen en een gezond en vrolijk 2025

Update blauwtong infecties

Afgelopen jaar is zichtbaar geworden dat de circulatie van BTV3 (blauwtong serotype 3) heftig en in hoog tempo verliep. De gevolgen waren erg grillig. Er waren bedrijven waar dieren weinig symptomen lieten zien. Vaker zagen we bedrijven waar dieren acuut stierven of vanwege onvoldoende herstel ingeslapen dienden te worden. Daarnaast duikt er een nieuwe variant op BTV12, waarvan we nog niet exact weten wat de verspreiding en epidemiologie zal zijn.

Langzaamaan kunnen enkele conclusies worden getrokken uit de afgelopen periode. Met enige voorzichtigheid geeft dat mogelijk handvatten voor de komende maanden en met name ook de periode volgend jaar wanneer de knut weer actief zal worden als vector in de verspreiding van BTV3.

- ✓ Schapen werden massaal gevaccineerd. Ook andere diersoorten (melkvee en alpaca's) werden op kleinere schaal gevaccineerd. We zien onderlinge verschillen tussen de ingezette vaccinaties.
- ✓ In de schapenpopulatie hadden rammen en oudere oaien de zwaarste symptomen en hoogste uitval. Wat betreft rammen wordt vermoed dat de huid op de balzak toegankelijk is voor knutten om te steken. Voor oudere oaien geldt wellicht een relatief lagere immuniteit ten opzichte jonge dieren.
- ✓ De hoge luchtvochtigheid en temperaturen zorgden naast veel knutten ook voor hoge wormbesmettingen. Met name Haemonchus, beter bekend als de rode leibmaagworm, heeft veel schade aangericht in de zomermaanden. Met name lammeren en lacterende oaien zijn hiervoor gevoelig. Bedrijven met hoge uitval hadden regelmatig ook een hoge besmetting met wormen.

Momenteel zijn we ons aan het voorbereiden op volgend jaar en een nieuw knuttenseizoen. Het is waarschijnlijk dat het blauwtongvirus zal gaan circuleren. Dat betekent dat er weer zieke dieren zijn te verwachten. Op het moment van schrijven hebben we enkele handvatten voor het komende knuttenseizoen:

- ✓ Vorig jaar werden vrijwel alle schapen met hetzelfde vaccin gevaccineerd; deze was het eerste beschikbaar en het meest betaalbaar. Nadien zijn lammeren en diegenen die een 2de vaccinatie zetten, gevaccineerd met het 2de vaccin, van Boehringer. Vanuit melkvee zien we duidelijke verschillen in werkzaamheid tussen beide vaccins. Dit betekent voor ons als praktijk dat we komend jaar inzetten op het vaccin van Boehringer. Dit vaccin is momenteel hiervoor toegelaten.
Andere vaccins (tegen BTV12) zijn er niet en als ze er zouden zijn, zijn ze nog niet toegelaten.

- ✓ Het advies blijft staan om schapen eenmaal te vaccineren.
- ✓ Bescherming treedt eerder op doordat voor de meeste schapen geldt, dat het gaat om een herhalingsvaccinatie. De verwachting is dat de bescherming na vier weken volledig zal zijn.
- ✓ Inmiddels is bekend dat het jongvee bij melkvee (en daarmee ook lammeren bij schapen) een reservoir kunnen vormen van het BTV3-virus. Door de dieren jong te vaccineren, wordt de circulatie van het virus tegengegaan. Via biest krijgen lammeren een passieve bescherming tegen het BTV3-virus. Het vaccin dat wordt ingezet, mag vanaf 1 maand leeftijd worden ingezet. Maar het advies is om pas vanaf 3 maanden te gaan vaccineren. Omdat de passieve immuniteit (de bescherming via de ooi) anders nog te hoog is om het gewenste resultaat te geven.
- ✓ Advies om te vaccineren ruim voor de aanvang van het verwachte knuttenseizoen. We raden aan om tussen februari en april de vaccinatie te zetten. Het is raadzaam om de vaccinatie voor hoogdrachtige ooiën tijdig in te zetten.
- ✓ Immuniteit houdt volgens de fabrikant 12 maanden aan; dit zal zich in de praktijk nog gaan bewijzen.

Optimaliseren diergezondheid

Afgelopen jaar hebben we, zowel bij runderen als schapen en geiten, gezien dat een sluimerende of juist explosieve infectie met BTV3, andere aandoeningen naar de oppervlakte brengt. De verlaagde immuniteit zorgt voor een uitvergroting van ziekten die soms enkel op de achtergrond aanwezig zijn.

Het betekent des te meer om in te zetten op preventie. Om die reden hieronder een opsomming van de vaccins die beschikbaar zijn tegen verschillende aandoeningen.

Als uitgangspunt geldt een stabiele voeding met voldoende beschikbaar eiwit + energie voor een gezonde penswerking voor uw schaap. Denk daarbij ook aan het voorzien van vitamines, mineralen + sporenelementen

Vaccinaties

Hierbij een overzicht van beschikbare vaccinaties:

- **Covexin10** tegen Clostridium (“het bloed”): met name lammeren die plots sterven binnen enkele weken tot maanden leeftijd – vaccinatie moederdieren of lammeren vanaf 2 weken leeftijd.
- **Heptavac** tegen Clostridium en Pasteurella (zomerlongontsteking): geeft vergelijkbaar beeld als Clostridium. Vaccinatie moederdieren of lammeren vanaf 3 weken leeftijd.
- **Ovipast** tegen Pasteurella: inzet vanaf 3 weken leeftijd of bij moederdieren.
- **Footvax** tegen rotkreupel: zorgt voor betere (koppel-)immuniteit tegen rotkreupel dat door latente infecties blijft sluimeren.
- **Coxevac** tegen Q-koorts: risico bij aborterende ooiën. Verplichting bij bedrijven met een publieksfunctie en/of ooiën lacteren voor verkoop.
- **Enzovax** (nu vervangend product) tegen Chlamydia: risico bij aborterende ooiën.
- **VIMCO** (Staphylococcus aureus) tegen mastitis (blauw uier en onkante uiers): inzet bij hoogdrachtige dieren.

Denk daarnaast altijd aan de juiste ontwormingsstrategie en vliegenbestrijding.

Vanaf komend voorjaar willen we ook op afstand aanbieden mestonderzoek te laten doen. Hierover meer in de volgende nieuwsbrief.